C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-6/24 Judecătoria Soroca (sediul central)

Judecător: Ghenadie Tocaiuc

D E C I Z I E
În numele Legii

06 februarie 2024 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului Ion Talpa
Judecătorii Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, inspector principal de justiție, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 05.12.2023, privind examinarea plângerii condamnatului **Negru Vladimir** ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

1. La 07.11.2023 în Judecătoria Soroca (sediul Central) a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Negru Vladimir împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plîngerii condamnatul indică că, se deține în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții de detenție precare. A indicat că s-a deținut în celule supraaglomerate și nu sunt respectate patru metri pătrați pentru un condamnat. În celule persistă umiditate ridicată, fiind populate cu insecte parazitare, calitatea și cantitatea alimentației nu este corespunzătoare, fiind limitat accesul la serviciul medical, nefiind respectat accesul permanent la apă pentru respectarea igienei personale.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 6 Soroca.

2. Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 05.12.2023, s-a admis plângerea condamnatului Negru Vladimir împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condițiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Negru Vladimir a fost deţinut în perioadele: 07.11.2022-18.04.2023 și 15.05.2023-29.11.2023, în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în total 360 (trei sute șasezeci) zile, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În condițiile art. 473/4 alin. (6) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Negru Vladimir, cu 36 (treizeci și șase) zile, pentru perioada de 360 (trei sute șase zeci) zile, în care s-a aflat în detenție, cu calcularea a 1 (unu) zi de închisoare pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive de 6 (șase) ani 1 (una) lună închisoare, stabilit lui Negru Vladimir, prin Sentința Judecătoriei Drochia (sediul Glodeni) din 27.10.2022, s-a redus cu 36 (treizeci și șase) zile.

S-a obligat administraţia instituţiei penitenciare nr.6-Soroca să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile, după expirarea căruia, conform prevederilor art. 473/4 alin.(3) din Codul de procedură penală, instituţia penitenciară urmează să informeaze instanţa de judecată despre executarea încheierii.

3. Încheierea primei instanțe a fost atacată cu recurs de către administrația Penitenciarului nr.6 Soroca, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 05.12.2023 în partea reducerii pedepsei cu 36 zile pentru perioada în care condamnatul s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca în calitate de condamnat.

Consideră că, la examinarea pretenţiilor invocate de Negru Vladimir, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut Negru Vl.

Menționează că, prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux de amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Negru Vladimir pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.

Susține că, argumentul cheie pe care s-a fondat prima instanţă, la aprecierea condiţiilor de detenţie ca fiind inumane și degradante a servit spaţiul de 4 m^2 ce ar trebui să revină fiecărui condamnat. În context precizează faptul că, potrivit raportului în care se descriu condiţiile de detenţie în instituţia penitenciară în care

este deţinut Negru Vladimir, au fost prezentate datele cu privire la spaţiul de deţinere acordat acestuia, din care rezultă că norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate, iar instanţa contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse. Rapoartele (CPT) în urma vizitei din anul 2018 sînt deja învechite şi nu corespund realităţii, dat fiind faptul că s-au efectuat schimbări (reparaţii curente pentru îmbunătăţirea condiţiilor).

Menţionează că, prin Ordinul MJ nr.150 din 10.06.2022 Privind stabilirea tipurilor de penitenciare, sectoarelor de detenţie create în cadrul acestora şi a capacităţii de deţinere pentru fiecare instituţie - Capacitatea totală a Penitenciarului nr.6-Soroca constituie 753 locuri, cu respectarea normei de spaţiu minim de 4 m^2 pentru un deţinut (la moment fiind 545 condamnaţi).

Remarcă că, CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deţinutului, atât timp cât se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condiţiilor de detenţie ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului *„spaţiu acordat fiecărui deţinut”* prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie la aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Arată că, la caz, au fost argumentate toate chestiunile cu privire la: asigurarea condiţiilor materiale de detenţie sub aspectul amenajării şi dotării celulelor de detenţie, asigurarea iluminării şi ventilării, asigurarea cu obiecte de igienă şi menaj, acordarea posibilităţii aflării în afara celulei în perioada de la deşteptare până la stingere, acordarea asistenţei medicale necesare în condiţii de confidenţialitate şi asigurarea condiţiilor optime pentru exercitarea tuturor drepturilor prevăzute persoanelor aflate în detenție.

Prin urmare, atestă că la aprecierea condiţiilor de detenţie corespunzător plângerii adresate de Negru Vladimir, judecătorul de instrucţie s-a ghidat exclusiv de alegaţiile declarative ale condamnatului şi constatările generale indicate în rapoartele instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniul respectării drepturilor omului. Astfel, raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, instanţa a apreciat că plângerea acestuia este una întemeiată şi urmează a fi

admisă cu emiterea unei soluţii în favoarea condamnatului, bazându-se de problema supraaglomerării care a fost identificată în constatările respective şi care au fost trasate în repetate rânduri de Comitetul ONU împotriva torturii (2014, 2017), Comitetul european pentru prevenirea torturii (2015-2019), Avocatul Poporului (2002-2019), precum și Consiliul pentru prevenirea torturii (2017-2019) şi raportul Ombudsman-ului din 2019.

Atrage atenţia asupra faptului că, pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr. 6-Soroca, Negru Vladimir nu a înaintat nici o plângere către administraţia penitenciarului în care s-a deţinut, cu referire la neconformitatea condiţiilor de detenţie, nu a înaintat astfel de cereri nici în instanţele naţionale (în ordine civilă), nici internaţionale pentru constatarea condiţiilor precare în care considera că se deţine.

În această ordine de idei, conclude faptul că, pe perioada detenţiei, condamnatul Negru Vladimir nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, iar completul de judecată, la evaluarea condiţiilor de detenţie, urmează să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

Constată că, condiţiile materiale de detenţie în care se deţine condamnatul Negru Vladimir, sunt satisfăcătoare şi nu depăşesc pragul minim de severitate cerut de art. 3 CEDO.

Susține că, condamnatului în Penitenciarul nr. 6-Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislaţia execuţional-penală.

Consideră plângerea condamnatului Negru Vladimir referitoare la condiţiile de detenţie ca fiind neîntemeiată, deoarece acestea corespund standardelor în vigoare.

4. Colegiul penal reține că, potrivit prevederilor art. 447 Cod de Procedură Penală al RM, (1) *Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.*

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Referință pînă la data examinării cererii de recurs nu a parvenit.

5.Verificând temeinicia argumentelor invocate de recurent în raport cu materialele puse la dispoziţia instanței de recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia că, recursul Penitenciarului nr.6 Soroca, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 05.12.2023, urmează a fi respins ca nefondat.

Colegiul penal își întemeiază soluția pe art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, potrivit căruia, *(1) judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă:a) recursul este nefondat*.

6. În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17[1]) Cod procedură penală, *la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenţie a condamnaţilor*.

Potrivit art.473[2] alin.(3) Cod de procedură penală, *Condamnaţii care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*.

Potrivit art.473[2] alin. (5) Cod de procedură penală, *Plîngerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.*

Potrivit art.473[3] alin.(2) Cod de procedură penală, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituției penitenciare*.

Potrivit art.473[4] alin.(4), (5) Cod de procedură penală, *(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. (5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.*

7. Efectuînd controlul legalității și temeiniciei încheierii adoptate de prima instanță pe marginea plângerii condamnatului împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Colegiul penal stabilește

că, la emiterea acesteia, instanța de fond a ținut cont de chestiunile ce urmează a fi soluționate, a aplicat corect normele procesuale incidente speței deduse judecății, prin ce își însușește caracter legal și întemeiat. În aceeași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.6 Soroca, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 05.12.2023, este nefondat și pasibil respingerii.

8. În baza materialelor cauzei deferite judecății, prima instanță a constatat că, prin sentinţa Judecătoriei Drochia (sediul Glodeni) din 27.05.2022, Negru Vladimir a fost condamnat în baza art. 217^1 alin. (4) lit. d) și art. 217^5 alin. (2) Cod Penal, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, la 6 ani închisoare.

Ulterior, Negru Vladimir, prin Sentința Judecătoriei Drochia (sediul Glodeni) din 27.10.2022, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217^1 alin. (2), conform art. 85 alin. (1) Cod Penal, la 6 ani 1 lună închisoare.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca (sediul Central) din 10.11.2023 în baza art. 473/4 alin. (4) CPP, termenul s-a redus cu 176 zile.

Începutul termenului – 15.03.2022. Sfîrşitul termenului – 02.01.2027.

9. Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului Vladimir Negru în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Colegiul observă că, cercetând calitatea condițiilor de detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca prin prisma celor invocate de către condamnatul Negru Vladimir, a celor statuate în raportul prezentat de administrația penitenciarului, cît și ținînd cont de concluziilor prevăzute în rapoartele internaționale referitoare la evaluarea condițiilor detenției în penitenciarele Republicii Moldova, prima instanță temeinic a conchis asupra faptului că condamnatul Vladimir Negru s-a aflat în condiții care au depășit nivelul de suferință inerent detenției.

Astfel, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Negru Vladimir pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.6 Soroca au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție.

Colegiul susține temeinicia soluției adoptate de prima instanță, or, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor.

10. Instanța de recurs consideră că reducerea aplicată este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa dedusă, și care va avea efectul compensatoriu.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 05.12.2023, ca fiind nefondat, menținând încheierea adoptată de prima instanță fără modificări.

Conducîndu-se de prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, inspector principal de justiție, Viorel Țîmbaliuc, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca (sediul central) din 05.12.2023, privind examinarea plângerii condamnatului **Negru Vladimir** ***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedinte de complet,
judecător

Judecătorii :